

JUSTITSMINISTERIET

Justitsministeren

Karin Astrup
Karupvej 81
7470 Karup J

Dato: 22. december 2008
Sagsnr.: 2008-270-0087
Dok.: AVA40757

Kære Karin Astrup

Tak for dit brev, hvor du som formand for Trans-Danmark spørger til mulighederne for, at transseksuelle personer kan få ændret de kønsbestemte oplysninger i deres cpr-nummer og pas, så oplysningerne svarer til de pågældendes fysiske fremtoning.

Til støtte for en ændring af de kønsbestemte oplysninger henviser du til en afgørelse fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, *B mod Frankrig*, af 25. marts 1992, en udtalelse i Retslægerådets årsberetning (2006) s. 75 ff i en sag, hvor en transseksuel person, der havde gennemgået en kønsskifteoperation, ønskede at vende tilbage til sit biologiske køn, samt en udtalelse af 12. december 2007 fra Europarådets Menneskerettighedskommissær Thomas Hammarberg foranlediget af den østrigske forfatningsdomstols annullation af statens regler om kønsskifte.

Spørgsmålet om tildeling af nyt cpr-nummer hører under Velfærdsministeriets område. Jeg har derfor bedt dette ministerium om at besvare spørgsmålet direkte over for dig.

Med hensyn til angivelse af køn i pas følger den danske ordning – som du selv nævner i dit brev – retningslinjerne fra ICAO (International Civil Aviation Organization), hvorefter indehaverens køn skal angives med enten F for female, M for male eller X for unspecified. I Danmark er der hidtil alene udstedt pas med F eller M, da kønsbetegnelsen i pas dannes automatisk på baggrund af ansøgerens cpr-nummer, så personer med lige endetal bliver anført med F, og personer med ulige endetal bliver anført med M.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Denne fremgangsmåde indebærer, at transseksuelle personer, der har gennemgået en kønsskifteoperation og på denne baggrund har fået tildelt et nyt cpr-nummer, får en kønsbetegnelse i deres pas svarende til det nye køn. Transseksuelle, der ikke ønsker eller ikke har mulighed for at undergå en kønsskifteoperation, har derimod ikke adgang til et nyt cpr-nummer svarende til den oplevede kønsidentitet og dermed heller ikke til en ændret kønsbetegnelse i pas.

Ifølge Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 1, har enhver ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance. Ifølge artikel 8, stk. 2, må ingen offentlig myndighed gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, medmindre det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

Justitsministeriet finder ikke, at Danmark i medfør af konventionens artikel 8 har en positiv pligt til at ændre kønsangivelsen i et pas i et tilfælde, hvor den pågældende indehaver af passet er transseksuel, men ikke ønsker at få gennemført et fysisk kønsskifte. Justitsministeriet har i den forbindelse navnlig lagt vægt på, at Den Europæiske Menneskerettighedskommissionen i en afvisningsafgørelse, *Roetzheim mod Tyskland*, 23. oktober 1997, fandt, at det ikke var i strid med konventionens artikel 8 at afslå at ændre kønsangivelsen i fødselsregistret mv., så længe en transseksuel mand ikke var blevet kønsskifteopereret.

Den dom og de udtalelser, som du har henvist til i dit brev, kan efter Justitsministeriets opfattelse ikke føre til et andet resultat. Det bemærkes i den forbindelse, at både dommen og udtalelsen fra Retslægerådet vedrører transseksuelle personer, som har gennemgået en kønsskifteoperation. Udtalelsen fra Europarådets Menneskerettighedskommissær Thomas Hammarberg tager heller ikke stilling til spørgsmålet.

Jeg har imidlertid stor forståelse for det ubehag og besvær, som transseksuelle, der ikke er kønsskifteopereret, kan opleve, når de i forbindelse med rejser er henvist til at forevise et pas, hvor angivelsen af de pågældendes køn ikke svarer til den fysiske fremtoning.

I forlængelse af Sundhedsudvalgets beretning af 4. juni 2008 vedrørende forslag til folketingsbeslutning om transseksuelles rettigheder (B 65) har jeg derfor overvejet mulighederne for en løsning, der både tilgodeser hensynet til de transseksuelles og hensynet til paskontrollen.

Rigspolitiet har givet udtryk for, at det kan give anledning til problemer ved paskontrollen, hvis pasindehaverens biologiske køn ikke er i overensstemmelse med passets kønsangivelse, hvilket i givet fald kan ses på det anførte cpr-nummer.

En løsning, hvorefter passet for en transseksuel person indeholder et cpr-nummer, der henviser til personens biologiske køn, men en kønsbetegnelse, der svarer til den pågældendes fysiske fremtoning, vil i øvrigt næppe fjerne de vanskeligheder, som transseksuelle oplever i paskontrollen i dag.

Det er derfor min opfattelse, at den mest hensigtsmæssige løsning på den rejste problemstilling er at åbne mulighed for, at personer, der ikke har gennemgået en kønsskifteoperation, men som af Rigshospitalets Sexologiske Klinik vurderes at være transseksuelle, kan benytte sig af ICAO-bestemmelsen om, at kønsbetegnelsen i pas også kan ske ved bogstavet X (for unspecified).

Denne løsning indebærer, at transseksuelle personer undgår at blive benævnt ved deres biologiske køn, samtidig med at der ikke er uoverensstemmelse mellem angivelsen af køn og det anførte cpr-nummer.

Justitsministeriet vil i den nærmeste fremtid sende et udkast til ændring af pasbekendtgørelsen i høring, som vil indeholde de regler, som er nødvendige for at gennemføre den skitserede model.

Med venlig hilsen

Brian Mikkelsen